

Úvod do problematiky sociálně nepříznivých a patologických jevů v porodní asistenci

ESF II projekt Západočeské univerzity v Plzni
reg. č. CZ.02.2.69/0.0/0.0/18_056/0013239

Eva Hendrych Lorenzová

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Historie sociálně – zdravotní pomoci

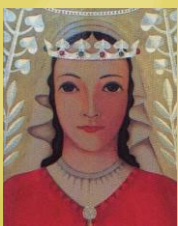
- Pečování a opatrování – staré jako lidstvo samo
- Tři hlavní vývojové linie:
 - laická péče
 - charitativní péče (vliv křesťanství, 4. stol. n.l. první klášter v Římě. Pomoc bližnímu = pomoc Bohu)
 - profesionální a organizovaná péče (koncem 19. století).
 - **Florence Nightingale** (vliv Krymské války 1853 – 1856) – hygienická reforma, kvalitní strava, odpočinek pro vojáky. Autorka knihy "Poznámky o ošetřovatelství" a založila 1. oš. školu při Nemocnici Sv. Tomáše v r. 1860 v Londýně.
 - **Mezinárodní červený kříž** (est. 1864 v Ženevě) = pomoc lidem postiženým válkou a katastrofami.

Historie sociálně – zdravotní pomoci v českých zemích

- Počátky organizovaného ošetrovatelství **od 10. století** – první hospice a útulky pro nemajetné a nemocné.
- **První špitály** – spíše ubytování, teplo než léčení, péče bez odborného vzdělání (laicky).

- **Anežka Přemyslovna** – zakladatelka klášterů františkánů (a pravidla péče o chudé a nemocné)

- **Zdislava z Lemberka** – 4 děti, charitativní péče o chudé.

- **PhDr. Alice Masaryková** - zakladatelka **Československého červeného kříže (1919)**. Podpora vzdělávání a sociální situace žen. Zakladatelka Vyšší sociální školy a České ošetrovateľské školy.

- **Kvalitní péče sester v terénu** – počátek 20.stol. + mezi válkami (poradny pro matky a děti, dispenzáře pro nemocné s TBC a STD).

Trochu sociologického pohledu ...

- Co je a co není **sociální patologie**?
- **Sociální norma** (morální, tradice, náboženské, právní, tabu)
- **Sankce** (pozitivní i negativní)
- **Sociální kontrola** (formální, neformální).
- Multidisciplinární spolupráce a přesah do více oborů...

Sociálně patologické jevy

Společensky nepříznivé = nežádoucí jevy

- Nezaměstnanost
- Vysoká nemocnost
- Migranti
- Etnické menšiny
- Chudoba
- Vysoká rozvodovost

Společensky patologické = nebezpečné jevy

- Kriminalita
- Páchání přestupků nebo trestných činů
- Protiprávní jednání, které je společností zakázané, protože je pro společnost nebezpečné
- V každé společnosti je za zločin považováno něco jiného

Společensky patologické jevy

- Proti majetku
 - Vandalismus
 - Majetková trestná činnost/podvody
- Proti zdraví
 - Ublížení na zdraví
 - Šikana
- Proti životu
 - Vražda
 - Teroristický útok

RIZIKOVÉ SKUPINY OBYVATEL

Ze sociálně nepříznivého prostředí...

- Osamocení lidé
- Nezaměstnaní
- Nižší stupeň vzdělání
- Nižší společenská třída + ekonomický statut
- Nemocní a handicapovaní
- Etnické menšiny
- Migranti

SOCIÁLNÍ ASPEKTY...

- Konfliktní rodinné prostředí
- Ztráta emoční podpory
- Sociální izolace
- Nevyhovující ekonomické podmínky
- Odnětí svobody
- Porucha socializace dítěte
- Přesah sociálního vyloučení do dalších generací
 - **KULTURA CHUDOBY???**
 - **Kultura rezignace???**
 - **Labeling = etiketizace, označkování**

→ sekundární deviace

Příklad z praxe...

- Kultura chudoby
- Kultura rezignace
- Labeling ...

Rizika patologických jevů – *těhotenství, mateřství*

○ Zdravotní rizika

○ Pro matku:

- Onemocnění jater
- HIV/AIDS
- STD
- Úrazy
- Narušení celého zdravotního stavu

○ Pro dítě:

- Fetální alkoholový syndrom
- Poškození vlivem užívání drog

○ Psychologická rizika

- Stres
- Úzkost, Frustrace
- Negativní emoce
- Depresivní stavy
- Zanedbávání dítěte
- Týrání dítěte

Prevence sociálně patologických jevů

○ Snížení dopadů na zdraví

- Preventivní zdravotní programy
 - Výměna jehel
 - Substituční metadonová léčba

○ Sociální práce s rizikovými skupinami

○ Práce s dětmi a mládeží

○ Záchyt těhotenství v I. trimestru

○ Mateřská centra

- Uspokojování potřeb – uvolnění, odreagování, sdílení, potřeba někam patřit
- Nácvik sociálních dovedností

○ Kontinuální péče, dohled a pomoc

Možnosti porodní asistentky v péči o rizikové těhotné ženy ...

- **Apelovat na blaho dítěte**
 - Varovat před účinky drog, negativní emoce...
- **Doporučit specializovanou léčbu**
 - Poskytnout telefonní číslo
 - Případně dohodnout návštěvu
- **Zůstat v kontaktu i při odmítnutí léčby**
 - Zajímat se o problémy s alkoholem
 - Případně nabídnout léčbu znovu
- **Zápis do dokumentace o tom, že byla poučena o rizicích spojených s užíváním**

